

Мишоподібні гризуни

Лісостеп. В усіх областях зазначеної природно-кліматичної зони відмічається збільшення чисельності **мишоподібних гризунів**, що зумовлено сприятливими погодними умовами та наявністю кормів. Зокрема, зросла заселеність гризунами площ під **багаторічними травами**, на незібраних полях **кукурудзи, узбіччях доріг, лісосмугах**. Гризуни на багаторічних травах заселили 85-100% площ за чисельності 1-6 жилих колоній на гектарі (Київська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька обл.).

Через міграцію гризунів у пошуках соковитої рослинності, помітно зростає заселеність посівів **озимої пшениці** та **ріпаку**, де на гектарі угіддя обліковується 1-3 жилих колоній (Вінницька, Сумська, Тернопільська, Чернівецька, ін. обл.), у кожній колонії по 2-8 жилі нори.

Скрізь за видовим складом переважають **полівка звичайна** та **гуртова, польова, хатня та курганчикова миші**.

Оскільки переселення гризунів з неугідь на площі під озимими продовжується, надалі існує реальна загроза значних пошкоджень озимини. Повсюди продовжують проведення захисних обробок дозволеними родентицидами. Окремі господарства на багаторічних травах здійснюють повторне затруєння гризунів.

Полісся. Повсюди триває заселення мишоподібними гризунами посівів **озимих** культур. Погодні умови із переважанням сухої відносно теплої, погоди минулого місяця та першої декади листопада сприяли міграції гризунів із узбіч доріг, інших природних місць резервацій у посіви озимих культур. Тому характер розміщення жилих колоній на посівах **озимих зернових** та **ріпаку** переважно з країв полів. На заселених 10-56% обстежених площ **озимини** Житомирської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, інших областей нараховується 1-4, колоній на гектар. Із обстежених сільськогосподарських угідь зазначених областей найбільше заселені посіви **багаторічних трав і сади**. Середня чисельність жилих колоній на 1 гектарі становить відповідно 3 та 5, макс. 6-8 (Волинська, Житомирська, Івано-Франківська, Рівненська обл.), у кожній колонії по 4-10 жилі нори.

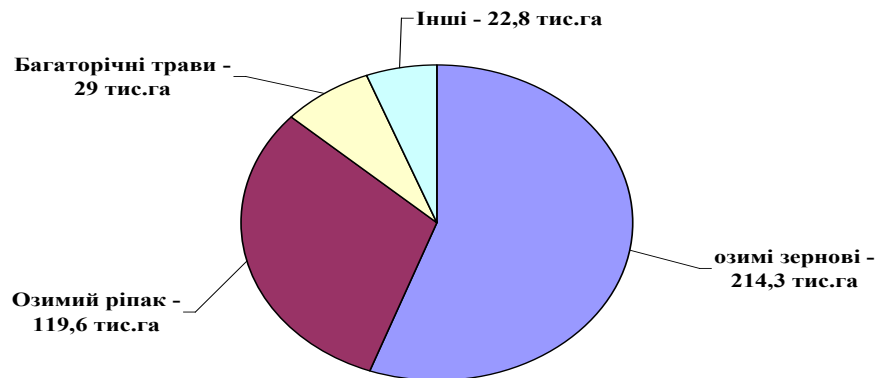
Степ. Заселення посівів **озимих** культур у степових областях залишається переважно крайовим. Так, на 10-74% заселених площ **озимих пшениці, ячменю** та **ріпаку** Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської, Одеської, Миколаївської, Луганської, інших областей нараховується 1-4 жилих колоній, де обліковують по 3-5, осередково в господарствах Херсонської області від 25 до 40 жилих нір в кожній.

Повсюди на **багаторічних травах**, необроблених полях після просапних культур їх чисельність становить 2-5 колоній на гектар. Поєдкуди в господарствах Херсонської області обліковують від 5 до 7 жилих колоній на гектарі, з чисельністю жилих нір на одну колонію від 20 до 50. Гризунами пошкоджено від 1 до 3% рослин озимих зернових, ріпаку та багаторічних трав у слабкому та середньому ступені. Осередки надпорогової чисельності гризунів локалізовано.

Захисні роботи в озимих культурах та інших стаціях слід продовжувати за наявності 3-5 і більше жилих колоній на гектарі, для чого слід використовувати згідно переліку родентициди, залежно від видового складу гризунів.

Станом на 16 листопада 2018 року захист від мишоподібних гризунів проведений на площі всього **386** тис. га (в 2017 році – 163 тис. га), з яких озимих зернових культур оброблено **214** тис. га (в 2017 році – 87 тис. га). Хімічними родентицидами оброблено 352 тис. га, біологічними – 34 тис. га сільгоспугідь.

Оперативна інформація про стан захисту сільгоспугідь від мишоподібних гризунів в осінньо-зимовий період 2018-2019 рр.

Повсюди зниження температурного фону несприятливо впливає на розвиток та шкідливість личинок **хлібної жужелиці**, які перебувають здебільшого в першому (10%), другому (55%) та третьому (35%) віках. Ними за чисельності 0,5-2 екз. на кв.м у Степу, подекуди Лісостепу заселено 29% площ **озимих зернових колосових** культур, здебільшого розміщених після стерньових попередників, де пошкоджено до 5% рослин. Слід відмітити, що за позитивних температур личинки хлібної жужелиці будуть продовжувати пошкоджувати озимину.

За надпорогової чисельності (2-3 і більше личинок жужелиці на кв.м) та температури повітря не нижче +5°C озимі зернові у фазу кущіння захищають через осередкові чи всуціль полів обприскування дозволеними до використання інсектицидами.

У посівах **озимих зернових** культур на 3-36% площ продовжують розвиватися **борошниста роса, септоріоз, гельмінтоспоріоз, кореневі гнилі**, де ними охоплено 2,5-4% рослин.

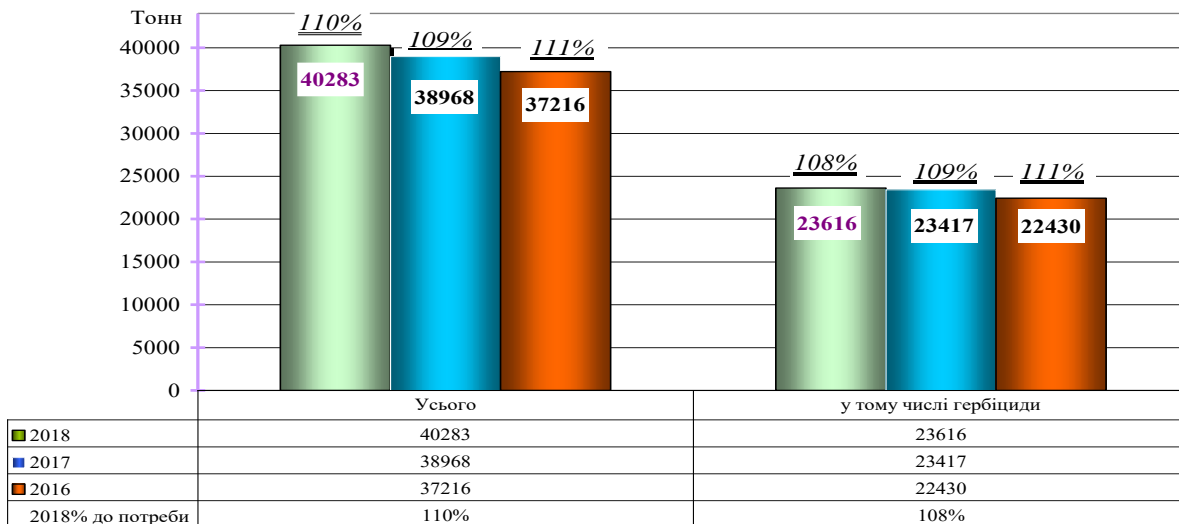
Переважно в лісостепових та поліських областях на 5-35% площ **озимого ріпаку** до 5% рослин хворіє на **пероноспороз, фомоз, альтернاریоз, циліндроспоріоз**, інші хвороби.

В господарствах здійснюється фітосанітарний нагляд за посівами озимих зернових та ріпаку.

За оперативною інформацією Головних управлінь Держпродспоживслужби про хід робіт із захисту рослин станом на **16 листопада 2018 року:**

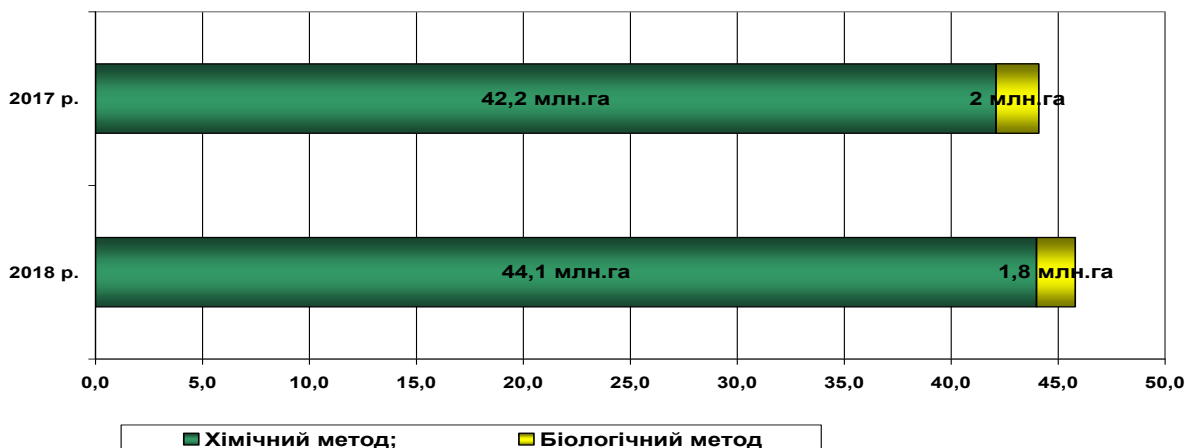
Для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур поставлено на ринок, з урахуванням наявних, **40,3** тис. тонн пестицидів, або **110%** до потреби пестицидів на 2018 рік, в тому числі –**23,6** тис. тонн гербіцидів, або **108%** до потреби препаратів.

Забезпеченість сільгоспдприємств засобами захисту рослин
16 листопада 2018 року

В 2018 році захист посівів сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб та бур'янів проведений на площі всього **45,9** млн га (в 2017 році – 44,2 млн га), в тому числі біологічний метод захисту рослин застосовано на площі **1,8** млн га (в 2017 році – 2 млн га).

Оперативна інформація про хід робіт із захисту рослин
в господарствах України в 2018 році

Для проведення всього комплексу заходів захисту рослин від шкідливих організмів з початку року використано **39,5** тис. тонн пестицидів і біопрепаратів. Догляд за посівами озимих культур триває.